

ÚZEMNÍ PLÁN VRSKMAŇ

změna č. 5

**Vyhodnocení vlivu změny č. 5 ÚP Vrskaň na udržitelný
rozvoj území**

Datum zpracování: červen 2025

1. Vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí

Vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí pro účely posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a dle stavebního zákona č. 283/2021 Sb. je samostatnou přílohou změny č. 5 ÚP Vrskaň.

Vyhodnocení zpracovala Mgr. Kateřina Šulcová ke dni 22.5.2025.

Vyhodnocení je samostatnou přílohou změny č. 5 ÚP Vrskaň

2. Vyhodnocení vlivů posuzované územně plánovací dokumentace na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, pokud orgán ochrany přírody nevyloučil významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí.

K jednotlivým záměrům změny č. 5 ÚP Vrskaň vydal orgán ochrany přírody tato stanoviska:

Podkladem souhlasu k pořízení změny č. 5 ÚP Vrskaň v rozsahu dle kapitoly e) tohoto odůvodnění byla stanoviska Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství:

- č.j. KUUK/134016/2024/ZPZ/Sik ze dne 17.9.2024,
- č.j. KUUK/174736/2024/ZPZ/Sik ze dne 6.12.2024
- č.j. KUUK/040326/2025/ZPZ/Sik ze dne 17.3.2025

Všechna citovaná stanoviska vyhodnotila vliv záměrů změny č. 5 ÚP Vrskaň na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti takto:

Stanovisko ke změně územního plánu Vrskaň podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění:

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako orgán věcně a místně příslušný dle ustanovení § 77a odst. 4 písm. o) ZOPK, vydává dle § 45i odst. 1 ZOPK toto Změna ÚP Vrskaň nebude mít samostatně či ve spojení s jinými významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany.

3. Vyhodnocení vlivů územně plánovací dokumentace na hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území.

Veškeré záměry změny č. 5 ÚP Vrskaň představují vymezení zastavitelných ploch a transformační plochy jako plochy výroby lehké a výroby energie z obnovitelných zdrojů.

Zastavitelné plochy jsou umístěny mimo kontakt se zastavěným územím a prohlubují schopnost regionu reagovat na nové trendy výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů (fotovoltaické elektrárny) v kombinaci j využitím této energie v místě pro další efektivní lehkou výrobu (plochy Z.Z5/1 a Z.Z5/4. Do řešeného území se tak vkládá nová dovednost – schopnost transformace původních povolání palivoenergetického komplexu (těžba hnědého uhlí a těžká energetika).

Nové pracovní příležitosti v místě = obci Vrskaň – zvyšují soudržnost společenství obyvatel území.

4. **Vyhodnocení vlivů územně plánovací dokumentace na udržitelný rozvoj území, které spočívá v posouzení vztahu a zlepšování podmínek pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území a posouzení naplnění priorit územního plánování.**

Vyváženost pilířů udržitelného rozvoje z hlediska plochy Z.Z5/1, T.Z5/2, Z.Z5/3, Z.Z5/4 a Z.Z5/5 je odvozena z vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí (SEA):

Složka/charakteristika ŽP	Možné ovlivnění v důsledku uplatnění hodnocené koncepce
Ovzduší a klima	0
Hluková zátěž, veřejné zdraví	0
Půda, ZPF, PUPFL	- 1
Voda	- 1
Biologická rozmanitost (flóra, fauna, ekosystémy)	- 1
Krajina/krajinný ráz	- 1
Urbanizace/obyvatelstvo	0
Památková ochrana, kulturní dědictví	0

Stupnice hodnocení:

- 0 Zanedbatelný vliv, nebo bez vlivu
- 1 Mírně negativní vliv

Zlepšování podmínek pro příznivé životní prostředí:

Vymezením zastavitelných ploch dochází k záborům půdního fondu a ztrátě biodiverzity území, na které jsou zastavitelné plochy Z.Z5/1, Z.Z5/3, Z.Z5/4 a Z.Z5/5. Změny se v omezeném a odůvodněném rozsahu prosazují v otevřené pánevní krajině.

Z výše uvedeného vyhodnocení SEA vyplývá mírně negativní vliv na životní prostředí, který je eliminován zapracovanými požadavky uvedenými v kapitole č. 5 tohoto textu.

V rámci zlepšování podmínek pro životní prostředí byly odmítnuty plošné náměty, vycházející z 9. aktualizace Politiky územního rozvoje ČR, které vůči správnímu (řešenému) území obce Vrskmaň přisuzují možnost využití území z hlediska:

SOB10 Specifická oblast, která vymezuje oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie:

Kdy se vůči řešenému území vztahují a posuzují tyto úkoly územního plánování:

- c) obce, je-li to účelné, prostřednictvím nástrojů územního plánování s využitím podkladů Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva životního prostředí vymezí plochy nebo koridory s lokálním významem pro oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie,
- d) obce prostřednictvím nástrojů územního plánování prověří území z hlediska možnosti umístění fotovoltaiky v zastavěném území (přednostně využívat střechy a fasády),
- e) obce prostřednictvím nástrojů územního plánování prověří území z hlediska možnosti umístění fotovoltaiky v plochách a koridorech dopravní a technické infrastruktury a jejich blízkém okolí či plochách výroby a skladování,
- f) zamezit či významně omezit využívání kvalitních orných půd jako ploch pro fotovoltaiku, s výjimkou agrovoltaiky.

Komentář:

Důvody, pro které z hlediska životního prostředí nebyly přijaty nad rámec změny č. 5 ÚP Vrskmaň podněty PÚR:

Ad e) Umístění fotovoltaiky v plochách a koridorech dopravní a technické infrastruktury není v ÚP Vrskmaň vyloučeno. Fotovoltaická elektrárna na ploše výroby a skladování byla v tomto smyslu vymezena změnou č. 2 na ploše č. Z.4. Umístění fotovoltaiky v „blízkém okolí“ představuje změnu koncepce uspořádání krajiny a nepřísluší tak konkrétní změně č. 5 ÚP.

Ad f) Umístění fotovoltaiky je procesem územního plánování a příslušné plochy pro tento účel jsou plochami zastavitelnými a podléhají tedy jak případné změně ÚP, tak vyhodnocení z hlediska záborů půd. Pokud neučiní obecná legislativa jinak, je ochrana kvalitních orných půd veřejným zájmem, přesahující veřejný zájem vymezení ploch FVE.

SOB11 Specifická oblast, která vymezuje oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z větrné energie.

Kdy se vůči řešenému území vztahují a posuzují tyto úkoly územního plánování:

e) prověřit dostatečné vzdálenosti ploch a koridorů určených pro využití větrné energie navzájem a ve vztahu k jednotlivým sídlům tak, aby nedocházelo k neúměrné zátěži dotčeného území.

Komentář:

Důvody, pro které z hlediska životního prostředí nebyly přijaty nad rámec změny č. 5 ÚP Vrskmaň podněty PÚR:

Tento úkol zásadně přesahuje formát zpracování změny č. 5 ÚP Vrskmaň. Umístění větrných elektráren je v principu nadmístním významem z hlediska krajinného rázu, kdy posuzovaná střední vzdálenost 3 – 5 km vždy zasahuje do správního území sousedních obcí a bezpochyby bude předmětem vyhodnocení vlivů na životní prostředí – SEA.

Jedná se o koncepční změnu uspořádání krajiny, kterou nelze řešit změnou ÚP Vrskmaň v zadaném rozsahu.

Ve vztahu k ZÚR Ústeckého kraje je převzata plocha FVE06 a to včetně vstupního nesouhlasu obce s jejím vymezením (v ZÚR), jak je uvedeno ve vyhodnocení vlivu změny č. 5 ÚP Vrskmaň vůči soudržnosti společenství obyvatele území – viz dále v textu.

Zlepšování podmínek pro hospodářský rozvoj

Změnou č. 5 ÚP Vrskmaň dochází k jednoznačnému zlepšení podmínek pro hospodářský rozvoj. Záměry představují soudobé trendy sofistikované výroby energie prostřednictvím fotovoltaických elektráren a v případě ploch Z.Z5/1 a Z.Z5/4 i možnost zpracování – využití – takto získané energie pro nové formy výrobních činností, které takto výhodně získanou energii využijí.

Nové formy výroby postupně nahrazují útlum palivoenergetického komplexu za situace postupného ukončení – vytěžení lomů ČSA a Vršany.

Soudržnost společenství obyvatel území

Vyhodnocení SEA ve vztahu k záměrům Z.Z5/1, T.Z5/2, Z.Z5/3, Z.Z5/4 a Z.Z5/5 prokazuje zanedbatelný vliv na obyvatelstvo, památkovou ochranu a kulturní dědictví.

Změna č. 5 ÚP Vrskmaň přebírá z 8. aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje (ZÚR) zastavitelnou plochu Z.FVE06, na kterou je umístěna v rozsahu 60,4 ha plocha výroby z obnovitelných zdrojů určená pro umístění fotovoltaické elektrárny.

Tato plocha byla vymezena procesem pořízení 8. aktualizace. Umísťuje za stanovených a změnou č. 5 ÚP Vrskmaň akceptovaných podmínek do rekultivovaného území lomu Vršany novou zastavitelnou plochu.

V procesu pořízení 8. aktualizace ZÚR podala obec Vrskmaň vůči tomuto záměru následující námítku:

Nesouhlasíme s obsahem 8. aktualizace ZÚR Ústeckého kraje kromě plochy FVE 06, která je vymezena v návrhu na území naší obce, a to z toho důvodu, že tato plocha je v současné době prověřována v probíhající změně územního plánu obce Vrskaň. Ve zbývajícím rozsahu požadujeme zastavení celého procesu pořízení 8. aktualizace ZÚR do doby, než bude komplexně prověřena a posouzena vyváženost lokalizace rozsahu a kompenzačních opatření, a to formou územních studií krajiny na úrovni jednotlivých ASA ploch, a to včetně kumulativního vlivu připravovaných dalších velkoplošných FVE v souvislosti s vládními plány v oblasti obnovitelných zdrojů v lokalitách Vršany a ČSA.

Navrhovaným vymezením ploch pro fotovoltaické elektrárny FVE v rámci ploch ASA 8. aktualizace ZÚR Ústeckého kraje vytváří podmínky pro zcela nekonceptní a nahodilý rozvoj v rámci ploch asanačních území ASA. Tyto plochy jsou prezentovány jako lokality s omezenými možnostmi využití vzhledem k dlouhodobému charakteru rekultivace a pouze jako lokality zatížené průmyslo-technickými vlivy, které je předurčují ke koncentraci energetických záměrů s omezenými aktivitami obyvatel okolních vesnic a nevýznamnou úrovní z pohledu plnění ekologicko-stabilizační funkcí krajiny včetně ochrany životního prostředí. Rádi bychom upozornili, že tento pohled není zcela pravdivý a že podstatná část dotčených ploch jednotlivých ASA zón je již dlouhodobě využívána nejen našimi občany jako rekreačně-turistické území klidového charakteru (pravidelné vycházky, cyklo výlety, turistické výlety, exkurze aj). Zejména tehdy, když bylo v minulosti vytvořeno povědomí občanů tom, jak bude území rekultivováno a dohledné době občany využíváno. Dále upozorňujeme, že všechny dotčené plochy ASA s navrhovanými záměry jsou tzv. hot spoty biodiverzity území kraje, a to jak z pohledu druhové i stanovištní pestrosti a fungují také jako stabilizační zdrojové populace pro množství zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin s přesahem i mimo hranice kraje. Dále si myslíme, že ve vyhodnocení vlivů 8. aktualizace zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, nebyl dostatečně posouzen vlivy na klima, kde se připouští vytváření tepelných ostrovů. Aby bylo možné velkoplošnou instalaci FVE v plochách ASA vyváženou formou obhájit, tak je nutné specifikovat obecné kompenzace vlivů na ŽP a jejich lokalizaci v prostoru již v této fázi, a to právě formou územní studie krajiny řešenou participativními způsoby s místními obyvateli a odborníky, kde je možné uplatňovat skutečné požadavky dotčených samospráv a ochrany přírody a krajiny na lokální úrovni. Vyváženost záměru musí přirozeně vycházet z místního měřítka a toto měřítko nelze z principu fungování ZUR na úrovni aktualizace ZUR zajistit.

Text námítky obsahuje názor obce, který lze interpretovat z hlediska soudržnosti společnosti Obyvatel území za negativní.

Ve 4. odstavci Odůvodnění, kterým byla námítka zamítnuta, se uvádí:

K tvrzení, že Vyhodnocení vlivů 8aZÚR ÚK na udržitelný rozvoj území, ve kterém nebyly dostatečně posouzeny vlivy na klima pořizovatel uvádí následující. V souladu § 19 odst. 2 zákona 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), **ve znění pozdějších předpisů, byl pořizovatel povinen návrh 8aZÚR ÚK prověřit zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a to včetně posouzení vlivu této koncepce na životní prostředí (SEA).** Udržitelný rozvoj je v legislativě pro oblast územního plánování v České republice vnímán jako rozvoj spočívající ve vyváženém vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společnosti obyvatel v území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích (§ 18 odst. 1 stavebního zákona). Tomuto přístupu se podřizuje zpracování územně analytických podkladů i vlastní územně plánovací dokumentace a vyhodnocení vlivů územně plánovací dokumentace na udržitelný rozvoj území nejen po stránce věcné, ale i formální. Obsah vyhodnocení vlivů ZÚR na udržitelný rozvoj území je definován přílohou č. 5 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů. Pořizovatel 8aZÚR ÚK proto nechal zpracovat současně s návrhem 8aZÚR ÚK i Vyhodnocení vlivů 8aZÚR ÚK na udržitelný rozvoj území (dále jen VV URÚ). Podle § 36 odst. 3 stavebního zákona ZÚR ani vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (URÚ) nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem územnímu plánu, regulačnímu plánu nebo navazujícím rozhodnutím. Jelikož posouzení SEA probíhá nad návrhem ZÚR, nemůže posuzovat vlivy způsobené záměry, které ZÚR neobsahují. **V souladu s právními předpisy i metodikou MŽP jsou v rámci SEA posuzovány vlivy předpokládané, které se budou konkretizovat až v rámci dalších kroků územního plánování, zejména v územním řízení o umístění konkrétní stavby.** Obcí Vrskaň namítané nedostatečně posouzené vlivy na životní prostředí týkající se vlivů na klima mohou být předmětem až v navazujících řízeních – ke konkrétnímu záměru. V této fázi budou k eliminaci nebo minimalizaci případných negativních vlivů uložena konkrétní opatření. Konkrétní stavby ani případná následně

uložená kompenzační opatření nejsou předmětem aZÚR, proto k námitce podané z titulu nesouhlasu s posouzením jejich vlivu na jednotlivé složky životního prostředí nemůže být vyhověn

Součástí změny č. 5 ÚP Vrskmaň je tak i tato zastavitelná plocha Z.FVE06. Zařazení této plochy vyplývá z povinnosti převzetí záměrů ZÚR ÚK, resp. situaci, kdy nelze (aktuální) změnu územního plánu vydat v případě, že by byla v rozporu se ZÚR.

Záměr není dále v ÚP Vrskmaň zpřesněn, SEA k aktualizaci ZÚR podrobnější kritéria pro zpřesnění záměru (viz zvýrazněný text – nevymezuje).

Posouzení naplnění priorit územního plánování

Odůvodnění změny č. 5 ÚP Vrskmaň obsahuje vyhodnocení záměrů této změny ÚP vůči cílům územního plánování (§ 38 nového stavebního zákona) a úkolům územního plánování (§ 39 nového stavebního zákona).

Odůvodnění změny č. 5 ÚP Vrskmaň obsahuje slučitelnost vůči celostátním prioritám územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území České republiky (§ 71 nového stavebního zákona) a vůči prioritám územního plánování Ústeckého kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území včetně zohlednění priorit stanovených v politice územního rozvoje.

V kapitole b) a d) Odůvodnění změny č. 5 ÚP Vrskmaň je prokázán soulad záměrů změny č. 5 vůči výše uvedeným prioritám.

5. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska vyváženosti vlivů na životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území (udržitelný rozvoj území).

Zpracovatel vyhodnocení koncepce (změna územně plánovací dokumentace) Změna č. 5 územního plánu Vrskmaň na základě posouzení z hlediska předpokládaných vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví navrhuje, aby příslušný úřad vydal

s o u h l a s n é s t a n o v i s k o

k posuzované změně č. 5 územního plánu Vrskmaň s následujícími podmínkami:

- pokud to bude možné, zachovat v ploše Z.Z5/1 pás dřevinné vegetace na západní hranici pozemku parc. č.: 599/1, k.ú. Nové Sedlo nad Bílinou,
- před zahájením realizace konkrétních záměrů v hodnocených plochách event. ověřit aktuální stav ornitocenózy,
- případné kácení mimolesních dřevin je nutné provádět v období mimo hnízdění ptáků, tedy od 15. 9. do 28. 2.,
- plochu Z.Z5/5 je doporučeno oplotit pouze omezeně, ideálně ji členit na několik dílčích ploch, mezi nimiž bude prostor alespoň 6 m, tvořený travním porostem anebo biopásem.

Výše uvedené podmínky jsou zapracovány do výrokové části změny č. 5 ÚP Vrskmaň, kapitoly „1f) Podmínky pro využití a prostorové uspořádání vymezených ploch s rozdílným způsobem využití“.